

Resumé

Rozhodčí řízení se ve dvacátém století stalo nejužívanější formou řešení sporů v mezinárodním obchodním styku. Řešení sporů jeho prostřednictvím nabízí stranám namísto řízení soudního větší flexibilitu. Tato práce se věnuje jednomu z moderních trendů v mezinárodním rozhodčím řízení – předběžným opatřením. Tento nástroj umožňuje reagovat na situace, kdy se v průběhu rozhodčího řízení nebo dokonce ještě před jeho začátkem ukáže, že by mohl být jeho výsledek, rozhodčí nález, zmařen či být nevykonatelný, pokud by do poměrů stran nebo třetích osob nemohlo být zasaženo ještě před jeho vydáním, či dokonce před samotným zahájením řízení.

Práce je zaměřena především na samotnou jurisdikci rozhodčích tribunálů a vztah rozhodců a národních soudů. V rámci pravomocí rozhodčího tribunálu je poukázáno na jejich zakotvení v právním řádu a na podmínky, které musí být pro vydání předběžného opatření splněny. V případě vztahu k národním soudům se práce zabývá jejich pomocnou funkcí, tj. předběžnými opatřeními vydávanými soudy, ale také funkcí kontrolní, tedy možností přezkumu takových rozhodnutí. Nejdůležitějším aspektem je pak výkon předběžných opatření. Ponechán stranou není ani jeden z posledních trendů v tomto směru, tzv. emergency arbitr.

Práce je v zásadě postavena na komparaci Modelového zákona UNCITRAL, švýcarského a českého práva. První z této triády obsahuje nejobsáhlejší a nejpracovanější úpravu. Švýcarské právo je zástupcem jurisdikcí, které patří mezi tradiční sídla mezinárodního rozhodčího řízení. Jeho úprava sice není natolik detailní, jako je tomu v případě vzorového zákona, předběžná opatření vydávaná rozhodci jsou však tomuto právnímu řádu dobře známa. České právo je pak představitelem právního řádu, který podobnou pravomoc rozhodců nezná. O to je zajímavější zhodnotit možnosti, které takový právní řád stranám a rozhodcům poskytuje.

Po obecném úvodu, kde je vysvětlen samotný pojem a účel předběžného opatření, následuje vymezení právních pramenů. Jako další je zařazena kapitola věnovaná pravomoci rozhodčích tribunálů vydávat předběžná opatření včetně materiálních podmínek pro takové rozhodnutí. Samostatná kapitola je věnována také pravomoci národních soudů v této otázce. Stěžejním bodem ve vztahu ke každému rozhodnutí vydanému rozhodčím tribunálem je i problematika jeho přezkumu a výkonu národními soudy. Vzhledem k vývoji zkoumané materie v posledních letech, kdy byla do rozhodčích pravidel vydávaných rozhodčími institucemi zavedena možnost, aby bylo předběžné opatření vydáno ještě před tím, než bude ustaven rozhodčí tribunál, nelze opomenout ani institut tzv. emergency arbitra a jemu podobné. Poslední kapitola je pak věnována nejdůležitějším závěrům, které byly v práci dosaženy.